

Pályakezdő jogtanácsos, jogi előadó díj domborművének leírása

A *Pályakezdő jogtanácsos, jogi előadó díj* ezüst-arany mázas kerámia domborművének ihletője a Magyar Örökség kiállításomban megmintázott Magyar Erények közül az Igazságosság erénydomborműve.

Az **Igazságosság** – latinul: *Iustitia* – a négy *sarkalatos erény* egyike, olyan emberi erkölcsi erényről van szó, amely erőssé és állhatatossá teszi az emberi akaratot abban, hogy megadja Istennek és a felebarátnak azt, amivel tartozik nekik: az arisztotelészi meghatározás szerint „megadja mindenkinek azt, ami őt megillet”. Az igazságosság készségessé tesz mindenki jogainak tiszteletben tartására, segít annak az összhangnak a megteremtésében, amely előmozdítja a méltányosságot a személyek és a közjó irányában. Az igazságosság feltételezi, hogy a felebarát egyenjogú és szabad, alanyi jogok hordozója, akit a személyi méltóság alapján megillet a tisztelet és a védelem. Az igazságosság teremti meg a társadalom számára az emberhez méltó élet nélkülözhetetlen alapjait.

A művészeti alkotásokon, az ikonográfiában ülő vagy álló, koronás nőalakként jelenítik meg, akinek attribútumai: *kard* és *mérleg*. Az igazságosság kezében a mérleg tányérjai üresek és egyensúlyban vannak, vagy a mérlegelendő cselekedetek-erények, erények-víciumpok, angyal-ördög, jog-irgalmasság van egy-egy tányérban. A mérleg a jog és jogtalanság, az igazság és igazságtalanság közötti határ keresését jelzi. Egy másik attribútum a mérleg mellett, a *kard*, ami az igazságosság büntető jellegét jelzi, valamint a *bekötött szem* is. Eleinte az igazságosságot csukott szemmel ábrázolták, de a 15. században a bekötött szem az igazságosság vakságát gúnyolta, később a pártatlanság jele lett.

A *Pályakezdő jogtanácsos, jogi előadó díjon*, az **Igazságosság** domborművén nem női alak személyesíti meg Justitiát, mert a magyar nemzet számára sokkal fontosabb, kiemelkedőbb szimbólumok és magyar virágmotívumok adnak csodálatos lehetőséget mélyebb értelmezésre. A kompozíció középtengelyében a magyar nemzet első királyának, országalapító Árpád házi Szent István királyunknak tulajdonított kard motívuma jelenik meg. E kard utal az igazságosság büntető mivoltára is, de valójában sokkal fontosabb, hogy megidézi Szent István király intelmeit. *Szent István király intelmei Imre herceghez* a Corpus Juris Hungaricibe felvett első törvény, Szent István első törvénykönyve 1027-ből, a korszak legjelentősebb magyar irodalmi alkotása, Istvánnak fiához, a trónörökös Imre herceghez intézett Admonitiones – Intelmek–című latin nyelvű műve. Ezen intelmek az egész magyarság okulására szolgálhatnak, és sohse évülnek el.

Az igazságosság kardja a kompozíció közepén függőlegesen, egyenesen áll, akárcsak az egyenes derekú, igaz ember. A kard pengéjének alsó harmadából azonban kétoldalra egy-egy kacsaringós inda szimbolikus **mérleget** formál. A bal oldali ív „serpenyőjében” a **virágkompozíció** - közepében szív motívummal, felfelé tartott ágakkal-karokkal - a **jó embert** jeleníti meg. A jobboldali ív „serpenyőjében” pedig a **virágkompozíció** - lefele hajtja ágait-karjait, önmagát is lehúzza - a **rossz embert** szimbolizálja. Mindkettőjük felett, a kard felé hajolva, sőt annak támaszkodva **alma motívumokat** látunk, amelyek az **eredendő bűnre** utalnak. Mind a jó, mind a rossz ember számára egyformán ott a lehetőség, hogy felnyúljon és leszakítsa a tiltott gyümölcsöt, hogy bűnbe essen. Rajtunk embereken, a mi választásunkon múlik, hogy engedünk-e a mindennapi élet nehézségei közepette a legkülönfélébb kísértéseknek, hogy a jó vagy a rossz oldalra billentsük-e el életünk és sorsunk mérlegét. Valamennyiünknek meg kell találni a helyes utat, még ha az sokszor nehezebb is, hogy az igazságosság erényének mérlege mindig egyensúlyba maradjon, mert ha ezt tesszük, akkor

olyan szépen „kinyílunk” mint az almamotívumok feletti, kerekébe hajló magyar tulipánok a fenti mezőben, sőt képesek leszünk mások felé is kinyílni, kitárulkozni, mint ahogy a kompozíció alsó részén a kitárt karú tulipánok teszik.

Sánta Ferenc (Brassó, 1927. szept. 4. – Budapest, 2008. jún.6.) erdélyi származású, Kossuth-díjas magyar író, akinek a fő témája a munka és a család becsületét, az emberi jószág, a szeretet, az erkölcsi helytállás parancsát nemzedékeken átörökítő tisztességes szegénység volt. Az ő megszívlelendő igazsága így hangzik:

„Jóságában, tisztességében, becsületében soha nem lehet legyőzni az embert. A rossz, a gonosz, a becstelenség, tisztességtelenség erői ideig-óráig felülkerekedhetnek, (...) de végérvényesen nem nyomoríthatják meg az embert. A jószág, az igazságosság, a tisztesség, a becsület igénye olyan mélyen él bennünk, oly szüntelen jelenvaló, hogy nem lehet olyan helyzet, nem lehet olyan dilemma, melyben ne tudna eligazítani bennünket, melyben ne lenne képes meghatározni egyedül helyes magatartásunkat. Lelkiismeret, ha tetszik, szokrátészi hang ez, mely csendben marad, ha jót teszünk, de rögtön megszólal, tiltakozik, ha rosszra készülünk. Ettől van az, hogy a gazember mindig tudja, hogy gazember s ezért nem menthetjük fel a bűnössége alól.”

Végezetül az Országos Kamarai Jogtanácsosi Tagozatnak köszönöm a megtisztelő felkérést a díj megalkotására és szívből gratulálok a díjazottaknak!

Tisztelettel:

Józsa Judit

kerámiaszobrász, művészettörténész

ORSZÁGOS KAMARAI JOGTANÁCSOSI TAGOZAT:

Pályakezdő jogtanácsos, jogi előadó díj